

Fakulti Seni Gunaan Dan Kreatif

**PERANAN FSGK DALAM MELAHIRKAN PENGURUS SENI
YANG BERWIBAWA**

Norismatulhaciqq Binti Ishak

(34003)

**Sarjana Muda Seni Gunaan dengan Kepujian
(Pengurusan Seni)
2014**

PERANAN FSGK DALAM MELAHIRKAN PENGURUS SENI YANG

BERWIBAWA

NORISMATULHACIKIN BINTI ISHAK

34003

**Projek ini merupakan salah satu keperluan untuk
Ijazah Sarjana Muda Seni Gunaan dengan Kepujian
(Pengurusan Seni)**

Fakulti Seni Gunaan dan Kreatif

UNIVERSITI MALAYSIA SARAWAK

2014

UNIVERSITI MALAYSIA SARAWAK

Grade: _____

Please tick (✓)

Final Year Project Report

☒

Masters

☐

PhD

☐

DECLARATION OF ORIGINAL WORK

This declaration is made on the28.....day of.....MEI.....2014.

Student's Declaration:

I NORISMATULHAKIKIN BINTI ISHAK, 34003, FACULTY OF APPLIED & CREATIVE ARTS
(PLEASE INDICATE STUDENT'S NAME, MATRIC NO. AND FACULTY) hereby declare that the
work entitled PERANAN FSGK DALAM MELAHIRKAN PENGURUS SENI YANG BERWIBAWA
is my original work. I have not copied from any other students' work or from any other sources except
where due reference or acknowledgement is made explicitly in the text, nor has any part been
written for me by another person.

28 MEI 2014

Date submitted

NORISMATULHAKIKIN BINTI ISHAK (34003)

Name of the student (Matric No.)

Supervisor's Declaration:

I PROFESOR DR. HASHIM BIN AWANG (SUPERVISOR'S NAME) hereby certifies that
the work entitled PERANAN FSGK DALAM MELAHIRKAN PENGURUS SENI YANG
BERWIBAWA (TITLE) was prepared by the above named student, and was submitted to the
"FACULTY" as a * partial/full fulfillment for the conferment of BACHELOR OF APPLIED
ARTS WITH HONOURS (ARTS MANAGEMENT) (PLEASE INDICATE THE DEGREE), and
the aforementioned work, to the best of my knowledge, is the said student's work.

Received for examination by: PROFESOR DR. HASHIM BIN AWANG Date: 28 MEI 2014
(Name of the supervisor)

I declare that Project/Thesis is classified as (Please tick (✓)):

- ☐ **CONFIDENTIAL** (Contains confidential information under the Official Secret Act 1972)*
- ☐ **RESTRICTED** (Contains restricted information as specified by the organisation where research was done)*
- ☒ **OPEN ACCESS**

Validation of Project/Thesis

I therefore duly affirmed with free consent and willingness declare that this said Project/Thesis shall be placed officially in the Centre for Academic Information Services with the abiding interest and rights as follows:

- This Project/Thesis is the sole legal property of Universiti Malaysia Sarawak (UNIMAS).
- The Centre for Academic Information Services has the lawful right to make copies for the purpose of academic and research only and not for other purpose.
- The Centre for Academic Information Services has the lawful right to digitalise the content for the Local Content Database.
- The Centre for Academic Information Services has the lawful right to make copies of the Project/Thesis for academic exchange between Higher Learning Institute.
- No dispute or any claim shall arise from the student itself neither third party on this Project/Thesis once it becomes the sole property of UNIMAS.
- This Project/Thesis or any material, data and information related to it shall not be distributed, published or disclosed to any party by the student except with UNIMAS permission.

Student signature
(28 MEI 2014)

Supervisor signature:
(28 MEI 2014)

Current Address:
NO. 225 FELDA CHINI, 26690 PEKAN, PAHANG.

Notes: * If the Project/Thesis is **CONFIDENTIAL** or **RESTRICTED**, please attach together as annexure a letter from the organisation with the period and reasons of confidentiality and restriction.

PENGAKUAN

Projek bertajuk **Peranan FSGK Dalam Melahirkan Pengurus Seni Berwibawa** ini telah disediakan oleh **Norismatulhacikin Binti Ishak** dan telah diserahkan kepada Fakulti seni Gunaan dan Kreatif sebagai memenuhi syarat untuk Ijazah sarjana Muda Seni Gunaan dengan Kepujian (**Pengurusan Seni**).

Diterima untuk diperiksa oleh:

Profesor Dr. Hashim bin Awang

Tarikh:

30/5/14

PENGHARGAAN

Alhamdulillah bersyukur kehadiran ALLAH s.w.t kerana dengan limpah kurniaNya dan atas berkat usaha, akhirnya terlaksanalah projek tahun akhir 2013/2014 pada masa yang telah ditetapkan. Terima kasih setinggi-tinggi penghargaan ditujukan kepada pensyarah Jabatan Seni Liberal, Fakulti Seni Gunaan dan Kreatif, Universiti Malaysia Sarawak (UNIMAS) terutamanya kepada penyelia Profesor Dr. Hashim bin Awang yang tidak jemu-jemu memberi tunjuk ajar, kata-kata nasihat, memberi bimbingan, panduan dan cadangan yang membina selama menjalankan kajian ini.

Penghargaan juga dikhususkan kepada pihak FSGK, informan dan responden yang terlibat dalam melaksanakan kajian ini terutamanya kepada Encik Alexander Ak Chelum dan Cik Nurulamira Binti Zakari @ Awang kerana telah meluangkan masa serta memberi kerjasama yang diperlukan sepanjang menjalankan kajian ini.

Ribuan terima kasih juga dirakamkan kepada ayahanda dan bonda yang tercinta Ishak Bin Saari dan Hasmah Binti Said kerana telah memberi dorongan dan semangat yang tidak terhingga. Tidak dilupakan juga ucapan terima kasih kepada rakan-rakan seperjuangan atas sokongan, galakan dan perkongsian idea-idea bagi melengkapkan kajian ini.

Terima Kasih.

Norismatulhacikin Binti Ishak

ABSTRAK

Kajian ini bertujuan untuk mengenalpasti peranan FSGK bagi menghasilkan pelajar pengurusan seni UNIMAS. Kajian ini memberi tumpuan kepada peranan pelajar pengurusan seni sebagai salah satu tenaga kerja dalam acara kesenian yang dijalankan di UNIMAS. Kaedah kualitatif dan kuantitatif digunakan oleh penyelidik dalam menyelesaikan permasalahan kajian ini. Hasil dapatan kajian mendapati bahawa latihan praktikal yang disediakan oleh FSGK tidak mencukupi kepada pelajar pengurusan seni dalam menempuh alam pekerjaan.

ABSTRACT

This study aim to identify FSGK role to produce UNIMAS art management student. This study gives attention to art management role of student as one of the workforce in art event carried out in UNIMAS. Qualitative method and quantitative used by researcher in settling this study problems. Study found retrieval result that practical training prepared by FSGK not enough to art management student in facing working world.

KANDUNGAN

BORANG PENGESAHAN STATUS LAPORAN

PENGAKUAN	i
PENGHARGAAN	ii
ABSTRAK	iii
ABSTRACT	iv

ISI KANDUNGAN

Muka Surat

SENARAI PETA

Peta 1: UNIMAS.....	4
Peta 2: FSGK.....	5

SENARAI RAJAH

Rajah 1: Peratusan tahap penglibatan pelajar pengurusan seni sebagai krew dalam acara kesenian yang diadakan di UNIMAS.....	34
--	----

Rajah 2: Keperluan pelajar pengurusan seni dalam pembelajaran.....	38
--	----

Rajah 3: Tahap keinginan pelajar untuk mengambil subjek field work.....	43
---	----

BAB I: PENGENALAN

Pengenalan.....	1
-----------------	---

Latar Belakang

Program Pengurusan Seni.....	2
------------------------------	---

Lokasi Kajian.....	3
--------------------	---

Persoalan Kajian.....	6
-----------------------	---

Objektif Kajian.....	7
----------------------	---

Kerangka Konsep

Definisi Pengurusan Seni Berwibawa.....	7
---	---

Kepentingan Kajian.....	10
-------------------------	----

Rumusan.....	11
--------------	----

BAB II: KUPASAN KEPUSTAKAAN

Pengenalan.....	13
Apa itu pengurusan.....	13
Fungsi Pengurusan.....	16
Rumusan.....	19

BAB III: METODOLOGI KAJIAN

Pengenalan.....	20
Reka Bentuk Kajian.....	20
Kaedah Mengumpul Data.....	21
Kaedah Menganalisa Data.....	25
Rumusan.....	26

BAB IV: DAPATAN KAJIAN

Pengenalan.....	28
Kaedah Analisa Data.....	29
Penemuan.....	32

Rumusan.....	43
--------------	----

BAB V: PERBINCANGAN, CADANGAN DAN KESIMPULAN

Pengenalan.....	47
-----------------	----

Perbincangan.....	48
-------------------	----

Cadangan

Cadangan kepada Organisasi.....	55
---------------------------------	----

Cadangan untuk Kajian akan Datang.....	56
--	----

Kesimpulan.....	57
-----------------	----

Glosari.....	59
--------------	----

Rujukan.....	60
--------------	----

Lampiran

Lampiran A: Borang soal selidik.....	62
--------------------------------------	----

BAB I: PENGENALAN

Pengenalan

Kajian ini dijalankan bagi mengenalpasti masalah yang dihadapi oleh pelajar pengurusan seni untuk menjadi seorang pengurus seni berkaliber yang dilahirkan oleh FSGK, UNIMAS. Praktikal dan teori yang tidak seimbang telah mempengaruhi penyelidik untuk melihat permasalahan ini dengan lebih terperinci. Kajian yang dijalankan ini ialah berkenaan dengan penglibatan pelajar pengurusan seni di Universiti Malaysia Sarawak dalam mengurus acara kesenian yang dianjurkan oleh UNIMAS selama setahun dan adakah praktikal yang disediakan oleh FSGK mencukupi dalam usaha melahirkan pelajar pengurusan seni yang berkaliber. Peranan pelajar pengurusan seni ini perlu dipandang oleh semua pihak terutamanya Jabatan Seni Liberal agar tidak berlakunya pembaziran guna tenaga. Antara isi utama bab ini ialah memberi pengenalan secara umum berkenaan kajian yang dijalankan.

Program Pengurusan seni (WA59)

FSGK telah ditubuhkan pada tahun 1994 berdasarkan misi universiti untuk menjadi sebuah institusi yang diiktiraf antarabangsa sebagai pusat pengajian tinggi dan pilihan utama dalam kalangan pelajar dan ahli akademik melalui kecemerlangan dalam pengajaran, penyelidikan dan kesarjanaan. Bagi memenuhi misi ini, FSGK mengiktiraf kepentingan teknologi dan kemahiran pengurusan dalam meneroka kreativiti, melalui program seperti Seni Halus, Teknologi Rekabentuk, Pengurusan Seni, Muzik, teater dan persembahan dan Sinematografi ke arah Ijazah Sarjana Muda Gunaan dan Seni Kreatif. Kewujudan FSGK bertujuan untuk melahirkan graduan yang boleh menggalakkan pertumbuhan profesional seni dalam persekitaran kerja yang dinamik dan pelbagai. Bagi melengkapkan pelajar dengan kemahiran asas dan disiplin untuk mencipta dan meneroka idea-idea kreatif, adalah menjadi matlamat fakulti untuk mengintegrasikan penggunaan teknologi bagi meningkatkan integrasi kurikulum berasaskan konsep pendidikan dengan pelbagai disiplin.

Ijazah Sarjana Muda Seni Gunaan dengan Kepujian (Pengurusan Seni) Program Pengurusan Seni menawarkan kombinasi subjek teras pengurusan yang dirangka khas meliputi ruang lingkup seni termasuklah dasar seni, asas perakaunan, perundangan seni, pemasaran dan pengurusan organisasi. Selain daripada itu, program ini juga menawarkan pelbagai subjek teoritikal dan praktikal yang diperlukan bagi memperluaskan lagi pemahaman dalam industri seni di Malaysia. Apabila selesai mengikut kursus ini, pelajar akan memahami, menilai dan menyumbang ke arah pembangunan, penilaian, dan pelaksanaan dasar seni di Malaysia dan antarabangsa.

Lokasi Kajian

Lokasi kajian pengkaji adalah tertumpu kepada Fakulti Seni Gunaan dan Kreatif, Universiti Malaysia Sarawak. FSGK merupakan salah satu daripada lapan buah fakulti yang terdapat di UNIMAS. Fakulti ini telah ditubuhkan serentak dengan pertubuhan UNIMAS pada tahun 1994. FSGK mempunyai pelbagai kemudahan pengajaran dan pembelajaran yang terdiri daripada studio dan bengkel yang dilengkapi dengan peralatan bagi seni halus, lukisan dan lukisan fotografi, seramik, tekstil dan fesyen, reka bentuk grafik, reka bentuk perindustrian, reka bentuk animasi; video dan rakaman filem studio, rakaman muzik, dan studio MIDI;eksperimen teater dengan 500 kerusi dan sebuah galeri pameran. Kemudahan makmal komputer meliputi makmal multimedia, pasca penerbitan, seni elektronik, animasi, reka bentuk grafik, CAD, video dan filem dan MIDI. FSGK juga berada berdekatan dengan CAIS, CLS, BBPS, CANSELORI, FSS dan FSKPM.

Peta 1 : UNIMAS

(Sumber: www.faca.unimas.my, 28 Febuari 2014, dicapai pada 7:00 PM)

Peta 2: FSGK

(Sumber: [Www.faca.unimas.my](http://www.faca.unimas.my), 28 Febuari 2014, dicapai pada 7:10 PM)

Persoalan Kajian

Salah satu peranan FSGK ialah melahirkan pengurus yang berwibawa. Oleh itu, tanggungjawab ini bukan sahaja terletak pada FSGK tetapi turut melibatkan pelajar-pelajarnya. Oleh itu, pelbagai persoalan boleh diajukan seperti berikut :-

- i. Tahap Kecenderungan pelajar pengurusan seni melibatkan diri dalam acara kesenian yang dianjurkan di UNIMAS?
- ii. Adakah pelajar pengurusan seni berminat untuk melibatkan diri dengan organisasi seni di Sarawak dalam acara kesenian yang dianjurkan dalam tempoh tiga tahun pengajian?
- iii. Apakah peranan Jabatan Seni Liberal dalam melahirkan pelajar pengurusan seni yang berpengalaman luas dan berkaliber dalam bidang yang berkaitan di UNIMAS dalam menghadapi persekitaran selepas bergraduat dan adakah usaha tersebut berjaya dan disambut baik oleh pelajar pengurusan seni?
- iv. Adakah latihan industri selama dua bulan setengah mencukupi untuk pelajar pengurusan seni?

Objektif Kajian

Kajian ini bertujuan bagi mengenalpasti masalah-masalah yang dihadapi oleh pelajar-pelajar pengurusan seni di FSGK. Secara khususnya, terdapat empat objektif utama telah digariskan iaitu :-

- i. Menenalpasti tahap kecenderungan pelajar pengurusan seni dalam acara kesenian di UNIMAS.
- ii. Menenalpasti tahap kecendungan pelajar pengurusan seni dalam melibatkan diri dengan organisasi seni di Sarawak dalam acara kesenian yang dianjurkan semasa dalam tempoh tiga tahun pengajian.
- iii. Mengetahui bagaimana pihak pengurusan Seni Liberal membuka peluang kepada pelajar pengurusan seni dalam mempraktikkan teori yang diajar dalam kelas kepada praktikal secara langsung dalam bidang pengurusan.
- iv. Menenalpasti sama ada latihan industri selama dua bulan setengah mencukupi kepada pelajar pengurusan seni.

Kerangka Konsep

Definisi Pengurus Seni Berwibawa

Mohd Sapuan salid et al (2003), mendefinisikan bahawa pengurus seni merupakan seorang ketua yang dipertanggungjawabkan oleh sesebuah organisasi dalam mengurus sesuatu acara yang melibatkan masa, tempat dan manusia.

“Pengurus seni ialah seseorang yang diamanahkan oleh sesebuah organisasi seni untuk melakukan dan menyiapkan sesuatu kerja dengan cara mengelola dan menyelia dengan kerjasama yang diberikan oleh ‘orang lain’.”

(Mohd Sapuan solid,2003)

Dalam konteks pengurusan seni ‘orang lain’ disini merujuk kepada pekerja-pekerja atau krew-krew yang berada di bawah tanggungjawab seseorang pengurus. Oleh hal itu, pengurus bertanggungjawab dalam memastikan segala acara yang dirangka disiapkan dan diselesaikan oleh pekerja-pekerja dibawah seliannya.

“Satu proses merancang, menganjur, memimpin dan mengawal aktiviti pekerja selaras dengan sumber yang ada untuk mencapai matlamat yang telah ditetapkan.”

(Mohd Sapuan solid,2003)

Dapat ditakrifkan bahawa sebuah pengurus seni berlaku dengan adanya satu proses merancang, menganjur, memimpin dan mengawal aktiviti pekerja selaras dengan sumber yang ada untuk mencapai matlamat yang telah ditetapkan dengan melibatkan pengurus seni sebagai ketua dalam setiap acara yang dijalankan. Empat proses tersebut saling bertindak dalam memastikan sesuatu acara berjalan dengan lancar dan teratur. Di samping itu, pekerja memainkan peranan yang sangat penting dalam memastikan matlamat yang ditetapkan tercapai kerana pekerja merupakan nadi dan penggerak bagi sesebuah acara.

Rosemary Stewart (1985), menyatakan bahawa pengurus seni adalah orang yang sibuk dalam mengurus acara yang melibatkan kesenian. Hal ini kerana, pengurus bukan sahaja terikat dengan perancangan semasa kejadian sesebuah acara

berlaku sebaliknya pengurus seni juga terikat semasa dan selepas kejadian. Hal ini kerana, pengurus seni berperanan dalam merancang, menganjur, memimpin dan mengawal. Pengurus seni berperanan dalam merancang bagaimana sesebuah acara itu dilaksanakan mencakupi tempat, masa dan perjalanan acara tersebut. Selain itu, pengurus seni juga berperanan sebagai penganjur. Pengurus seni juga berperanan dalam menganjurkan acara yang berbentuk konvokesyen, acara makan malam gala atau persembahan teater.

Pengurus seni juga berperanan sebagai pemimpin. Dalam konteks acara, pengurus seni perlu memimpin pekerja-pekerja atau krew-krew yang dipertanggungjawabkan untuk menjayakan sesebuah acara serta berperanan mengawal sesebuah pergerakan acara yang diurus oleh pengurus seni tersebut seperti mengawal waktu perasmian bermula dan juga waktu penutupan sesebuah acara.

Dewasa ini, industri seni memerlukan pengurus yang berkualiti dan pengurus yang berkualiti lebih dikenali dengan gelaran pengurus berwibawa. Untuk melihat bagaimana pengurus berwibawa disukat, seorang pengurus berwibawa itu perlu mempunyai ciri-ciri yang baik seperti menepati masa, menyiapkan kerja dengan waktu yang telah ditetapkan, bijak memimpin, tidak memindas orang lain, sentiasa mempunyai idea yang kreatif, berpengetahuan luas dalam segala bidang dan tidak terikat hanya pada satu bidang, mampu mengawal emosi, bekerja dengan semangat yang tinggi, sentiasa berkeinginan untuk melonjakkan prestasi bekerja, serta mampu mengurus diri sendiri lebih dari mengurus orang lain kerana apabila seseorang pengurus mampu mengurus diri dengan lebih baik secara tidak langsung mereka mampu mengurus orang lain dengan sebaiknya.

Kesimpulannya, pengurus yang berwibawa mampu membawa kepada perubahan dalam sesebuah organisasi dan mampu melonjakkan prestasi organisasi. Oleh itu, tidak hairanlah jika ramai majikan yang ingin mengajikan pengurus yang berwibawa. Oleh itu, untuk memastikan graduan yang dihasilkan oleh FSGK menepati kehendak industri seni, pelbagai usaha perlu dilakukan dan kajian ini mungkin membantu FSGK dalam usaha meningkatkan kualiti graduan yang dihasilkan oleh FSGK.

Kepentingan Kajian

Penemuan kajian ini dijangka mampu menjadi asas kepada perambahbaikan sistem praktikal pelajar pengurusan seni serta dapat meningkatkan perkhidmatan yang diberikan kepada pelajar supaya siswazah yang dikeluarkan dapat memberi sumbangan yang bermakna kepada masyarakat dan negara. Hal ini kerana, UNIMAS tidak bertanggungjawab secara langsung untuk mendapatkan pekerjaan bagi siswazahnya tetapi UNIMAS sangat mengambil berat kualiti siswazah keluarannya.

Berlandaskan kepada universiti bersifat sezaman, FSGK berazam melahirkan siswazah yang berupaya menunjukkan tahap profesionalisme yang tinggi dalam bidang kerjaya yang diceburi mereka serta melahirkan siswazah bertaraf antarabangsa yang mempunyai pengalaman meluas dalam bidang yang diceburi.

Hal ini kerana, FSGK juga telah mewujudkan Minggu Seni Budaya dan Warisan (MSBW) dan Cetusan inspirasi Pelajar Tahun Akhir (CIPTA). Minggu Seni Budaya dan Warisan (MSBW) merupakan program yang dianjurkan oleh Fakulti Seni Gunaan dan Kreatif, Universiti Malaysia Sarawak (UNIMAS) di bawah kelolaan

Program Pengurusan Seni, Jabatan Seni Liberal. Minggu Seni, Budaya dan Warisan telah diadakan buat kali pertamanya dalam sejarah Program Pengurusan Seni, UNIMAS pada tahun 2005. Ia bertujuan untuk memberi ruang dan peluang kepada pelajar mempraktikkan teori Pengurusan Seni kepada suasana kehidupan sebenar. Dalam menguruskan MSBW ini pelajar yang terlibat adalah pelajar tahun satu, dua dan tiga yang telah mengambil mata pelajaran GKP1093 Pengurusan Acara Kesenian dan GKP2194 Pengurusan Acara Kesenian Lanjutan.

Cetusan inspirasi Pelajar Tahun Akhir (CIPTA) merupakan salah satu keperluan bagi pelajar tahun akhir untuk bergraduasi selain dari penyediaan Projek Akhir. Kursus ini menjadi pelantar profesionalisme pengurusan pelajar terhadap aktiviti seni. Pelajar dikehendaki menyediakan dan menganjurkan sebuah pameran dalam skala yang sebenar. Oleh itu bagi memantapkan lagi modul pembelajaran program pengurusan seni, kajian yang berterusan oleh pelbagai pihak perlu dijalankan secara berterusan.

Hasil kajian ini diharap mampu digunakan oleh pihak pentadbiran FSGK dalam merangka strategik baru dalam melahirkan siswazah yang berkualiti dan berpengalaman luas.

Rumusan

Keseluruhan kajian ini menyentuh peranan FSGK dalam menghasilkan pelajar pengurusan yang berwibawa. Pengkaji telah menerangkan beberapa maklumat berkaitan tempat kajian yang telah dijalankan iaitu FSGK sebagai tempat yang menghasilkan pengurus seni serta telah memperjelaskan kerangka konsep yang

memberi gambaran awal kepada kajian yang dijalankan oleh pengkaji iaitu dengan menerangkan definisi pengurus seni yang berwibawa.

Selain itu, pengkaji juga merumuskan bahawa, pengurus seni yang berwibawa adalah seorang yang mampu mengurus sesebuah organisasi dengan empat elemen pengurusan iaitu dengan mengaplikasikan proses merancang, menganjur, memimpin dan mengawal dalam acara yang dianjurkan. Hal ini kerana, dengan adanya empat elemen tersebut, pengurusan sesebuah acara lebih teratur dan tersusun. Kesan daripada itu, tidak akan berlakunya pertindihan dan penangguhan kerja tanpa sebab. Apabila kerja yang dilakukan lebih konsisten adalah disebabkan oleh pengurus yang berwibawa. Bab seterusnya akan membincangkan tentang sorotan kajian terpilih berkaitan dengan konsep dan teori. Dalam bab tersebut, pengkaji akan menerangkan dengan lebih jelas tentang pengurusan seni dan menjadi sumber sekunder kepada kajian yang sedang dijalankan oleh pengkaji.